

2017-2018-ci d?rs ilind?n ümumi t?hsilin tam orta t?hsil s?viyy?sind? t?mayüll??m?sinin miqyas? geni?l?nib. Ölk?nin bir s?ra ümumt?hsil m?kt?bl?rind? t?mayüll??m?nin t?tbiqi üzr? t??kilati i?l?r yekunla??b. Öt?n d?rs ilind? IX sinifsinfir bitir?n? agirdl?rin t?xmin?n 40% faiz?d?q?d?ri t?mayüllüsinif?rd?yeni t?dris plan? p? proqramlarla t?dris? ba?lay?blar.

T?T?mayüll??m?nin t?tbiqi heç d?sad? proses deyil. Burada h?n bir m?qam?, y?ni IX sinif bitir?n? agirdl?rin n?meyil-maraqlar?nag?r?ddüzung?n? seçimippe??kar? s?viyy?lpedaqoji bey?tin formala?d?r?lmas?, m?kt?bl?rd?laz?mi t?t?lim?t?rbiy? ??raitinin yarad?lmas?, t?hsilin m?zmununun müasir ç?r?lara uy?un optimal m?yy?nl?dirilm?si di?diqq?t?l? ölçülüb-biçilm?lidir. c?cbar?ümumim?orta t?hsil s?viyy?sind? f?nl?rzür?z?r?r? minimum bilik?v?abacar?qlara yiy?l?n?n? agirdl?r üçün tam orta t?hsilin mara?a uy?un t??kili ümumi t?hsil sistemind? yeni m?rh?l?nin ba?lan??c?d?r.

T?hsil Nazirliyinin ?öb? müdürü Ayd?n ?hm?dov "Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti?n? aç?qlamas?nda bildirib ki, tam ororta t?hsil s?viyy?sind? t?mayül sinif?rin?e seçil?n? agirdl?r? maraq göst?rdikl?ri f?nnasah?l?ri te texniki, riyaziyyat-iqtisadiyyat, humanitar v?l?bi?te?z?r?keyfiyy?lerbilik?verilm?si, onlar?ntu?qab?tqabiliiy?tli ?xs?l?r kimi formala?d?r?lmas? ümd? v?zif?l?rd?n hesab olunur.

T?hsilin t?mayüll?r üzr? t??kilin? valideynl?rin d? münasib?tini ön?mli sayan A.?hm?dovun fikrinc?, göz?nil?n n?tic?l?rin u?urlu al?nmas?nda bu amil mühüm ?h?miyy?t? malikdir: "Burada maraqlar?n v?hd?ti, y?ni h?m m?kt?bin, h?m ?agirdl?rin, h?m d? valideynl?rin mara?? üst-üst? dü??rs?, qoyulan h?d?f? çatmaq daha asan olar".

Bununla bel?, seçim prosesind? çox diqq?tli olmaq laz?md?r: "?agirdl?rin maraq göst?rdiyi sah?l?ri, istedad? il? f?rql?n?nl?ri mü?llimi?rdaha obyektiv mü?yy?nl?dirir. Valideynl?rin ist?yind?n as?l? olmayaraq, meyil-mara??, istedad? olmayanlar? m?cbur?n t?mayüll??m?y? c?lb etm?k düzgün olmaz".

Bir neç? m?kt?bd?n bir sınıf

A. A.?hm?dov h?mçinin qeyd?ledib, ki, t?mayüllüsinif?rin t??kilind? mü?yy?n?ç?tinlikl?r? d?meydana ç?x?b: "M?M?s?l?n?bir çox k?nd m?kt?bi var ki, bunlarda paralel sinif?r yoxdur. H?tt? bir s?ra sınıf?rd? ?agirdl?rin say?çox azd?r.

Halbuki bel? sınıf?rd? d? istedad? v? mara?? il? seçil?n? agirdl?r var. Çal??d?q ki, mümkün oldu?u q?d?r onlar k?narda qalmas?n. Ona gör? d? bir-birin? yax?n m?saf?d? yerl??n m?kt?bl?rd?n qabiliyy?tli u?aqlar? seçm?kl? ??raititi v? maddi t?dris bazas? normal v?ziyy?td? olan m?kt?bd? t?mayüllü sınıf t??kil edirik".

Lisey v? gimnaziyalarda da ?lav? t?mayüllü sınıf?r t??kil edilir

T?T?mayüllüsinif?rin t??kilind? v? b?b?k?sinin geni?l?ndirilm?sind? nazirliyin birba?at tabeliyind?ki lisey v? gimnaziyalar?n mövcud imkanlar?ndan istifad? etm?k n?z?rd? tutulub. Bel? ki, h?min t?hsil mü?ssis?l?rind? ?vv?ld?n t?mayüllü sinif?r olsa da, maddi-texnikibaza imkan/verirs?, ?lav? sinif?rnd?d? aç?lmas?, bel? sinif?rin?hat?liliyinin artmas?na; t?mayül t??kil edilm?y?n k?nar m?kt?bl?rd?n d?u?aqlar?n orada oxumas?na imkan yarad?r. Bak?da buna o q?d?r d? ehtiyac yoxdur, lakin dig?r ??h?r v? rayonlar üçün bu, z?ruridir.

Qo?a t?mayüllü sınıf?rin t??kili ç?tinlik yaratm?r

Qeyd olundu? u kimi, t?mayüll??m?nin t?kilind? t?sinif?rin parallelliyi vacib?amill?rd?n?say?l?r? Bel? ki, t?mayüll??m?nin h?r hans?m?kt?bd? u?urla t?tbiqi?n?az?3 paralel sinif olmal?d?r?ki, seçim keyfiyy?tli apar?ls?m. Ancaq bu, heç d? h?mi?? mümkür olmur: “Ona gör?d? u?aqlar?n?say?, meyil-maraqlar? n?z?r? al?nmaqla birbirin sinifd? iki t?mayülün t?tbiqi?crüb?sind?n?yararlanma?? q?rararalm??q?T?dris planlar? da bunun?sas?nda t?haz?rlan?b. M?qs?d?ndan ibar?t?dir?ki, mara??v?h?r?hans?f?nn?sah?sitür?tt?lim?göst?ricil?ri yüks?k?olanu?aqlar k?narda qalmas?nlar”.

T?mayül sinif?rinin t?dris planlar? f?rq?l?nir

T?mayüll??m? t?hsilin keyfiyy?tin? l?h?miyy?tlid?r?c?d? t?sinif?dir? U?aq?art?q?icbari t?hsild?n?ç?xaraq? özünün seçdiyi v?sevdiyi istiqam?t?zür? tam orta t?hsil?al?r. ?sasm?s?l?bundad?r?ki, t?mayül?istiqam?t?r?i t?zür? t?sdiq edil?n? t?dris planlar?ndaf?nl?rin?say??n?n?v? t?dris planlar?ndak? saydan xeyli art?r. Burada 9-10 f?nn?hat? olunur. T?mayül f?nl?rin?ayr?lan saatlar da f?qlidir.

Qeyd ed?k?ki, h?r bir t?mayül?istiqam?t?zür?ayr?ca? t?dris planlar? v?proqramlar?z?haz?rlan?b. d?T?dris planlar?nda h?ft?lik d?rs? yükü 30 saat mü?yy?n? olunub, ?lav? bir neç? saat d?rsd?nk?nar m?????l?r?ayr?l?b. H?min? ?lav? saatlar hesab?na?agirdi?r?nitq m?d?niyy?ti v?iqatisadi m?s?l?r?t?dris edilir. T?mayül?istiqam?tind?n?as?l? olmay?olmayaraq, t?dris planlar?na?“Az?rbaycan”, tarixi, “Az?rbaycan “dili”, b?y?d?biyyat”ki “Fiziki” t?rbiy?l?ci “Xarici dil”, “Riyaziyyat”, “Ça??r??aq?d?r?ki haz?rl?q” f?nl?ri d? daxil edilib.

Bu B?ag?agirdim?ümumi?inki?af?, dünyagörü?ünün formala?mas? üçün vacib?hesab?edilir. Lakin? sas?d?qq?t?mayül f?nl?rin? verilir. Tutaq?ki, adi sinif?rd? riyaziyyata h?ft?d? 5 saat verilirs?, h?min t?mayül?zür? sinif?rd? 8 saat ayr?l?r v? s.

A. A.?hm?dovun?sözl?rin?gör?, T?hsil Nazirl?ji t?hsilin m?zmununun t?kmill??dirilm?sin?xüsusi diqq?t?yetirir: “Öt?nd?rsi?lind? t?mayül?sinif?rinin proqramlar? t?krar?i?l?nib t?sdiq edilmi?di. Yeni d?rs?ili?r?f?sind?proqramlara y?yenid?nbax?l?b. v?xeyli t?kmill??dirm?i?l?ri?apar?l?b. Bu d?rs?ili?nd? t?mayüllüsinif?n?h?min?proqramlar?sas?nda d?rs? keçir”.

Mü?llimi?r seçilir

A. A.?hm?dovun?fikrinc? t?mayüllüsinif?rd?n?u?urlu n?tic?l?rin?qazan?lmas?nda pe??kar?s?viyy?li mü?llim?kadrlar?n?ncolmas?mühüm?h?miyy?t?da??y?r: “Yerli t?hsili idar?etm?corqanlar?n?n?r?hb?rl?rin?göst?ri?verilibki, t?mayül?sinif?r?om?hz?nufuzlu,savadl?mü?llimi?ric?lbeetsin?r?El?mü?llim?ola?bil?r?ki, onund?rs?dediyim?kt?bd? t?mayül?sinift??kil olunmas?n. H?min mü?llimi?r?imkan daxilind? t?mayüllüsinif?rin?t??kil olundu?u.m?kt?bl?rd?d?rs?saat? t?klif edil?c?k”.

T?mayül sinif?ri il? yana??, adi sinif?r d? olacaq

A. A.?hm?dov?deyr?ki, t?mayüll??m?nin kütl?yiliyi o?dem?k?deyl?ki, bu proses büt?n? ölk?d? t?tbiq edil?c?k. Mü?yy?n?olunmu? t?l?bl?r?cavabi?ver?bilm?y?nl?rt?mayüllüsinif?rl?yana??t??kil edil?n?adi sinif?rd? t?hsilini davam?etdir?bil?r?“Ham?n?n?t?hsil? hüququnun qorunmas?m?qs?di il? t?mayüll??m?y?n?sinif?r d? t??kil olunub?sas?m?qs?d bundan ibar?t?dir?ki, t?hsilini davam etdirm?k ist?y?nl?rin?ham?s? t?hsill?hat?olunsun”.

IX sinif?rin 35-40 faizi t?mayül sinif?rin? q?bul edilib

A. A?hm?dov t?mayüll??m? il? ba?l? apar?lan i?l?rd?n d?an??b? “Öt?n rd?rs ilinin v?vv?lind?n ryerl?rd? zara?d?rmalar v? t?hlill?rapar?l?b, rayon v? ??h?rl?rt?zr? h?r bir m?kt?bin imkanlar?, yol infrastruktur, maddi-t?dris b?bazas?, k?ad?p potensial?nn?z?rd?n keçirilib. Könüllülük? sas?nda ümumt?hsil m?kt?bl?rinin adı sinif?rind?, yaxud ilk pe?? v? orta ixtisas t?hsili mü?ssis?l?rind? t?hsilini davam etdirm?k ist?y?n ?agirdl?r haqq?nda m?lumatlar toplan?b. T?hlil v? ara?d?rmalardan sonra rayon v? ??h?rl?rimizd? olan u?aq say?na gör? t??kil edil? bil?c?k sinif?rin siyah?s? t?rtib?edilib. N?z?rd? tutuldu?u? kim?i, bu d?rs ilind? IX sinif?bitir?n? m?zunlar?nt? qrib?n 35-40 faizi t?mayül sinif?rind? oxuyur”.

Bel?likl? ölk?d? yenid?ns?naqdan ç?xar?lsadda, ?slind? özünü çoxdan do?ru dan t?mayüll??m?y? böyük ümid?r var. Azt?minatl?, repetitor haz?rl?na? gücü çatmayaca?n?dü?ün?n valideynl?r bu yeniliyin t?tbiqin? h?v?sl? d?sd?st?k? verir, prosesi maraqla jzl?yirl?n? N?inki valideynl?r el?c? d? t?hsil ictimaiyy?ti bur?rs ilind?n bütün ölk? razisind? t?tbipi geni?l?ndiril?n t?mayüll??m?nin müsb?t n?tic? ver?c?yin? übh? etmir?r.

"Az?rbaycan mü?llimi" q?zeti